

Anna Alsztyniuk

Uniwersytet w Białymstoku

email: a.alsztyniuk@uwb.edu.pl

ORCID: 0000-0002-6013-2430

Міжнародная навуковая канферэнцыя «Беларусістыка пасля 2020 года: працяг даследаванняў і новыя выклікі», Люблін, 29–30 чэрвеня 2023 г. Справаздача

**International Scientific Conference “Belarusian Studies After 2020: Continuation of Research and new Challenges”,
Lublin, 29–30 June 2023. Report**

29–30 чэрвеня 2023 г. адбылася Міжнародная навуковая канферэнцыя *Беларусістыка пасля 2020 года: працяг даследаванняў і новыя выклікі*, арганізатарамі якой выступілі Інстытут мовазнаўства і літаратуразнаўства і Інстытут гісторыі Універсітэта Марыі Кюры-Складоўскай у Любліне. У сувязі з эпідэміялагічнай сітуацыяй навуковае мерапрыемства праходзіла ў фармаце онлайн. Удзел у ім прынялі прадстаўнікі навуковых колаў Польшчы, Германіі, Украіны, Чэхіі, Літвы і Англіі.

З прывітальным словам да ўдзельнікаў канферэнцыі звярнуліся дырэктары абодвух Інстытутаў – прафесар, доктар габілітаваны Аркадзіуш Баглаеўскі і доктар габілітаваны Дарыуш Слапэк, а таксама кіраўнік Кафедры славянскага літаратуразнаўства прафесар, доктар габілітаваны Сяргей Кавалёў. Старшыня аргкамітэта канферэнцыі доктар Агнешка Гораль выступіла з дакладам *Jubileusz 30-lecia białorutenistyki na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie*.

Пасля ўрачыстага адкрыцця распачалася дыскусійная панэль *Беларусазнаўства на фоне вайны, рэпрэсій і эміграцыі*, у якой прынялі ўдзел:

Ульяна Верына (Ольдэнбургскі ўніверсітэт імя Карла фон Асецкага), Марыон Рутс (Універсітэт Юстуса Лібіха, Гісен), Арнольд МкМіллін (Універсітэцкі каледж Лондана), Жанна Некрашэвіч-Кароткая (Універсітэт Адама Міцкевіча ў Познані), Анна Саковіч (Універсітэт у Беластоку), Маргарыта Пугач (незалежная даследчыца), Катажына Дрозд-Урбаньска (Варшаўскі ўніверсітэт), Агнешка Гораль (Універсітэт Марыі Кюры-Складоўскай, Люблін). Даследчыкі гаварылі м. інш. аб магчымых кірунках даследванняў заходнееўрапейскіх беларусістаў, а таксама бягучым стане і перспектывах развіцця беларускай філалогіі ў Польшчы.

Пасля перапынку распачалася праца ў гісторыка-культурнай секцыі, удзельнікі якой выслухалі 15 дакладаў. З рэфератамі на тэму пратэстаў 2020 г., што прайшлі ў Беларусі, выступілі: Рышард Радзік (Акадэмія Педагогікі Спецыяльнай імя М. Гжэгажэўскай, Варшава) *Protesty 2020 roku na Białorusi i ich następstwa w badaniach socjologicznych*, Давід Пергл (Карлаў універсітэт у Празе) *Memory battles in the Belarusian protest: Framing analysis and processes of reanimation of symbolic memories* і Вольга Гушчава (незалежная даследчыца) *Стратэгіі канструіравання ідэнтычнасці пратэстоўцаў у 2020 годзе (на матэрыяле пастоў у Facebook)*. Пра сучасную беларускую палітыку памяці гаварылі Сяргей Марозаў (незалежны даследчык) *Фарміраванне пантэона дзеячаў эпохі Вялікага Княства Літоўскага ў беларускай палітыцы памяці (1991–2023)* і Вольга Зубко (Данецкі нацыянальны ўніверсітэт ім. Васіля Стуса, Вінніца) *Феномен „знецорінення – укорінення” білоруської эміграції на теренах міжвоєнної Чехословаччини (1921–1939): оцінка в часі*. Падзеям ваеннага мінулага прысвяцілі свае рэфераты Уладзімір Лобач (незалежны даследчык) *Лес і балота ў структуры акупацыйнага ландшафту Беларусі (1941–1944): сімволіка і прагматычныя функцыі*, Ігар Мельнікаў (блог „Гісторыя Побач”) *Супрацоўніцтва беларусаў з нацыстамі падчас Другой сусветнай вайны на прыкладзе аховы і адміністрацыі Лагера смерці ў Калдычава*, Катажына Вашчыньска (Варшаўскі ўніверсітэт) *Uchodźcy, żołnierze, „dipisi”. Białorusini w Europie Zachodniej w świetle korespondencji z Liavonem Rydleuskim (1946–1947)*. Да рэлігійнай тэматыкі звярнуліся ў дакладах Жанна Некрашэвіч-Кароткая *Хрысціянізацыя Беларусі як „illusio” ў полі ўлады і полі культурнай вытворчасці: гістарычная перспектыва*, Вікто-

рыя Барэцка (Седлецкае навуковае таварыства) *Religijność młodzieży akademickiej wschodniej i zachodniej części Białorusi. Analiza socjologiczna praktyk religijnych* і Алена Ляшкевіч (Варшаўскі ўніверсітэт) *Даследаванні каляндарных святаў у Беларусі і Польшчы: на чым канцэнтруюцца і чаго не заўважаем*. Свае даклады ў гэтай секцыі прадставілі таксама Аляксандр Сімакоў (незалежны даследчык) *500 гадоў разам: польская і беларуская індэяністыка на перакрываваннях*, Дарыуш Тарасюк (Універсітэт М. Кюры-Складоўскай) *Relacje polsko-białoruskie w latach 1917–1918*, Кірыл Шулінгоўскі і Аксана Паўлоўская (незалежныя даследчыкі) *Nowe podejścia w badaniu tradycyjnej gimnastyki kobiet i fikcyjne magiczne praktyki białoruskich kobiet w opisach tzw. „Gimnastyki Słowiańskiej”*, Ганна Паўлоўская (Універсітэт Масарыка, Брно) *Творчасць Алеся Адамовіча: перспектывы даследавання*.

Даклады чарговага дня канферэнцыі былі размеркаваны па дзвюх секцыях – мовазнаўчай і літаратуразнаўчай, што праходзілі адначасова.

У межах першай секцыі ў 11 рэфератах былі абмеркаваны актуальныя пытанні розных напрамкаў сучаснага мовазнаўства: лексікалогіі, фразеалогіі, лінгвістыкі, анамастыкі, дыялекталогіі. З дакладамі выступілі: Ала Кожынава (Сілезскі ўніверсітэт, Катавіцэ) *Сляды Вульгаты ў перакладзе Францыска Скарыны*; Агнешка Алецка (Вроцлаўскі ўніверсітэт) *Біблейскае імя в составе беларускіх і польскіх фразеологізмаў*; Сяргей Запрудскі (Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт, Мінск) *Значэнне польскага складніка ў фарміраванні вобраза беларускай мовы ў лінгвістыцы першай трэці XIX ст.*; Елена Коніцкая (Віленскі ўніверсітэт) *Białoruszenistyka na łamach czasopisma naukowego „Slavistica Vilnensis” (Litwa)*; Міхал Саевіч (Універсітэт М. Кюры-Складоўскай) *O etymologii wybranych nazwisk mieszkańców wsi Lewkowo Nowe w powiecie hajnowskim na Białostoczczyźnie*; Пётр Златкоўскі (Універсітэт М. Кюры-Складоўскай) *O frekwencji imion używanych do nominacji kobiet warstwy mieszczańskiej i chłopskiej środkowo-zachodniego Podlasia (XVII–XVIII w.)*; Ядзвіга Казлоўска-Дода (Універсітэт М. Кюры-Складоўскай) *Моўная карціна беларускай сям’і на матэрыяле прыказак і фразеалагізмаў*; Алена Рудэнка (Інстытут славістыкі ПАН, Варшава) *Беларусь, беларускі: гісторыя найменняў айчыны і суайчыннікаў*. У сваю чаргу над пытаннем перспектывы развіцця беларускай мовы засяродзіліся Вольга Трацяк (Варшаўскі ўніверсітэт) *Будучыня беларускай мовы*.

Перспектывы развіцця, Лілія Плыгаўка (незалежная даследчыца) Стратэгіі выкладання беларускай мовы як замежнай і іх метадычная рэалізацыя і Вікторыя Ляшук (Універсітэт Мацея Беля ў Банскай-Быстрыцы) Рэфлексія беларускай мовы ў Славакіі: навучальны, мастацкі і навуковы дыскурс.

У літаратуразнаўчай секцыі працавала 14 даследчыкаў. Тэматычнае поле іх дакладаў вылучалася разнастайнасцю і актуальнасцю. Творчасць выбраных пісьменнікаў і паэтаў абмяркоўвалі Мікалай Хаўстовіч (Варшаўскі ўніверсітэт) *Юльян Ляскоўскі як беларускамоўны літаратар*; Арнольд МкМіллін *Honesty and Harmony in the Early Poetry of Hanna Kotar*; Аксана Данільчык (незалежная даследчыца) *Аўтарская стратэгія і станаўленне творчай індывідуальнасці: Яўгенія Янішчыц і Вольга Седакова*; Анна Альштынук (Універсітэт у Беластоку) *Чалавек і час у прозе Алены Брава: апавесць „Каменданцкі час для ластавак“*; Сяргей Кавалёў (Універсітэт М. Кюры-Складоўскай) *Проза Алега Мінкіна: традыцыі і наватарства*; Наталля Пазняк (Універсітэт Юстуса Лібіха, Гісен) *«Ды няма ў мяне ніякай дэпрэсіі»: меланхолія як адсутнасць палітычнай суб'ектнасці ў прозе Альгерда Бахарэвіча*; Катажына Дрозд-Урбаньска *Obraz protestów w 2020 r. w białoruskiej literaturze na przykładzie zbioru opowiadań Alhierda Bacharewicza „Ператрус у музэі”*. На пытаннях рэцэнцыі і перакладу засяродзіліся: Ірына Лапшо (Універсітэт М. Кюры-Складоўскай) *„Дзяды” Адама Міцкевіча ў беларускім тэатры*, Алена Паграбняк (Кіеўскі нацыянальны ўніверсітэт імя Тараса Шаўчэнкі) *Рэцепцыя новітняй білоруськоі літаратуры в Україні ХХІ століття: досягнення і перспектыви*, Марыон Рутс *Oryginalny nieznanie: Dekonstrukcja państwowych praktyk edytorskich na przykładzie wczesnonowożytnych intermedii białoruskich* і Наталля Русецкая (Універсітэт М. Кюры-Складоўскай) *Кніжныя выданні беларускай паэзіі пасля 2020 года. Ульяна Верына ў дакладзе Рускамоўныя пісьменнікі ў транснацыянальнай літаратурнай прасторы Беларусі 1920–1930-х гадоў: парадоксы і непазбежнасць няспеху калектыўнага праекта абмеркавала новыя аспекты беларуска-расійскіх адносін і небеларускамоўнай літаратуры ў Беларусі. Аб уплыве ПЭНаўскіх конкурсаў на працэсы і з'явы беларускай літаратуры ХХІ ст. гаварыла Ганна Міхальчук (незалежная даследчыца).*

Даклады, што прагучалі падчас канферэнцыі, вызначаліся актуальнасцю, навізнай прааналізаванага матэрыялу і падыходаў да вырашэння пастаўленых навуковых праблем. Тэматычная насычанасць і разнастайнасць падыходаў да прадстаўленых пытанняў далі магчымасць усім удзельнікам узбагаціць свае веды вопытам іншых даследчыкаў. Напрыканцы канферэнцыйнага дня адбылося падвядзенне вынікаў крапатлівай працы навукоўцаў. Удзельнікі канферэнцыі адзначылі важнасць праведзенага навуковага форуму, які садзейнічае ўстанаўленню дыялога паміж беларусістамі з розных навуковых устаноў, аб'яднанню навуковага патэнцыялу для вырашэння актуальных праблем, а таксама выказалі падзяку Аргкамітэту канферэнцыі.